

Κυριακὴ Ι' Ματθαίου (Ματθ. ιζ' 14-23)

20 Αύγουστου 2006

Ἡ ἀδυναμία τῶν Μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ νὰ θεραπεύσουν τὸν νέο τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ ταλαιπωρεῖται ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ διαβόλου ἐπάνω του, κρύβεται στὴν ἔλλειψη δύο βασικῶν παραγόντων· τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νηστείας, κατὰ τὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ.

Ἐτοῦτοι οἱ παράγοντες εἶναι καθοριστικοὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ πιστοποιοῦν τὴν ὑπαρξη τοῦ ἀγῶνος γιὰ ἀναγέννηση. Ο ἔνας παράγων στηρίζεται στὸν ἄλλο καὶ ἡ σύνδεσή τους εἶναι τόσον ἀρραγῆς, ὥστε ἡ ἔλλειψη τοῦ ἐνὸς ἀδυνατίζει τὴν παρουσία τοῦ ἄλλου.

Γιατί, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει ζῶσα καὶ διαρκῆς προσευχῆς, ὅταν λείπει ἡ νηστεία. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ προσευχθεῖ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν αἰσθάνεται βάρος ἀπὸ τὰ φαγητὰ καὶ τὰ ποτὰ; Εἴναι δυνατὸν νὰ σηκωθεῖ γιὰ προσευχὴ καὶ νὰ συμμετέχει στὸν προσευχητικὸ λόγο, ὅταν δὲν ἔχει προηγηθεῖ ἡ νηστεία;

Ο Ζιγαβηνός, σχολιάζοντας, ἀναφέρει σχετικά πὼς «ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργεῖ ἀπερίσπαστα, ὅταν δὲν βαρύνεται ἀπὸ τὸ φορτίο τοῦ στομάχου, βιαιότερα ὅμως ἀπὸ τὸ πῦρ καὶ φοβερώτερο παντὸς ἀνέρχεται ἡ προσευχή, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ συνυπάρχουν καὶ οἱ δύο πάντοτε».

Καὶ πάλι, ὅταν λέμε νηστεία, δὲν ἐννοοῦμε μόνο τὴν ἐναλλαγὴ τῶν τροφίμων, μήτε πάλι τὴν ποσότητά τους ἀλλὰ τὴν ἐγκράτεια τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τῶν ψλικῶν ἀγαθῶν. Νὰ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ κρατᾶ τὸν ἔαυτόν του, νὰ γίνεται δηλαδὴ αὐτοκράτοράς του καὶ νὰ τὸν ὀδηγεῖ ἐκεῖ ποὺ πρέπει καὶ ὅσο πρέπει.

Ἐτσι, ἡ ἐγκράτεια εἶναι μιὰ βασικὴ ἀρχὴ πνευματικῆς ὡριμότητας καὶ ἐκφράζει μιὰ ποιότητα τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ποιότητα ὁ ἄνθρωπος, ξεπερνώντας κάθε εἴδους ποσότητες καὶ τὶς ἐναλλαγὲς τῶν τροφίμων, αἰσθάνεται καὶ ἐλεύθερος καὶ αὐτεξούσιος. Μπορεῖ μὲ τὴν ἐλεύθερία του καὶ τὴν αὐτοκυριαρχία νὰ καθοδηγεῖ τὴν ὑπαρξή του στὸ δρόμο τῆς ὑπέρβασης, πλησιάζοντας βῆμα μὲ βῆμα καθημερινῶς πρὸς τὴν τελειότητα καὶ τὴ θέωση μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ὄλη αὐτὴ ἡ διαδρομὴ, ποὺ ἐκφράζει μιὰ προσπάθεια καὶ ἔναν ἀγώνα πνευματικῆς συγκρότησης, ἔχει ως βοηθὸ καὶ στήριγμα τὴν προσευχή. Ἀλλιῶς θὰ ἔμενε ἀνεκπλήρωτη καὶ στὴ διαδρομὴ ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐκάμπτετο.

Τώρα ὅμως μπορεῖ νὰ εἶναι σίγουρος πὼς τίποτε δὲ θὰ μείνει στὴ μέση, δίχως νὰ

έκπληρωθεῖ. Ἐπειδὴ γνωρίζει πώς «αύτὸ τὸ γένος τῶν δαιμόνων δὲν ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο... παρὰ μὲν προσευχὴ καὶ νηστεία».

Προτάσσοντας δὲ ὁ Χριστὸς τὴν προσευχήν, δηλώνει πώς ἀποτελεῖ φοβερὸ ὅπλο ἐναντίον τοῦ διαβόλου καὶ παίρνει δύναμη ἀπὸ τὴ νηστεία. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ ἵερὸς Χρυσόστομος προσθέτει τὰ ἀκόλουθα: «ὅχι μόνο ἡ νηστεία, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχει καὶ ἡ προσευχὴ καὶ μάλιστα πρωταρχικά». Ὁ δὲ ἵερὸς ὑμνωδὸς τοῦ βιβλίου τοῦ Τριωδίου, μεταξὺ τῶν ὑπέροχων ὕμνων του, γράφει γιὰ τὴ νηστεία: «σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ χρόνου ἡ νηστεία εἶναι ὠφέλιμη σ' αὐτοὺς βεβαίως ποὺ τὴν προτιμοῦν καὶ σηκώνουν τὸ βάρος της. Καὶ ἔτσι στὸ νηστεύοντα δὲν τολμάει νὰ ἐπιδράσει ὁ διάβολος, ἀλλὰ ἀντιθέτως οἱ φύλακες τῆς ζωῆς μας Ἀγγελοι μοχθοῦν καὶ κοπιάζουν γι' αὐτόν».

Ωστε ἡ ἀξία καὶ ἡ σημασία τῆς νηστείας εἶναι πολὺ μεγάλη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ωφέλιμη καὶ ὑποβοηθητικὴ τῆς πνευματικῆς ζωῆς· ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ ταυτιστεῖ μὲ τὴν οἰνοποσία ἢ τὴν πολυφαγία, μήτε συμβαδίζει μὲ τὴν ἀκράτεια καὶ τὴν ἀχαλίνωτη ζωή.

Ἄγαπητοὶ ἀδελφοί, μὴ νομίσουμε πώς μιλώντας σήμερα γι' αὐτὰ τὰ θέματα, μπορέσαμε νὰ τὰ ἔξαντλήσουμε. Κάθε ἄλλο, γιατί τὰ θέματα αὐτὰ εἶναι καὶ μεγάλα καὶ πλούσια. Μόνο λίγα λόγια εἴπαμε καὶ ἔκεινα ἀδύναμα.

Όμως, ἀξίζει τελειώνοντας γιὰ σήμερα, ν' ἀκούσουμε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὶ λέγει διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐα ἰδιαίτερα γιὰ τὴ νηστεία: «Ἐγώ, λέγει ὁ Θεός, δὲν ἐπεθύμησα τέτοιου εἴδους νηστεία, νὰ διέρχεται δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἡμέρα του ταλαιπωρημένος... Ἐκεῖνο ποὺ διέταξα, συνεχίζει ὁ Θεός, εἶναι νὰ σπάσεις τὰ δεσμὰ τῆς βίας καὶ τῆς καταπίεσης, νὰ ἐλευθερώνεις ἀνθρώπους συντετριμμένους, ἔνεκα τῆς καταπίεσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως. Νὰ κόβεις ἀπὸ ἐσένα τὸν ἄρτο σου καὶ νὰ τὸ δίνεις στοὺς πεινῶντας πτωχούς. Νὰ εἰσάγεις στὸ σπίτι σου τοὺς ἀστέγους. Ἄν δεῖς κάποιο δίχως ἐνδύματα, νὰ τὸν ἐνδύσεις. Μὴν παραβλέψεις αὐτοὺς ποὺ πονοῦν καὶ δυστυχοῦν...».

Σ' αὐτὸν λοιπὸν ποὺ βλέπει τὴ νηστεία ὡς τύπο καὶ ἀποφυγὴ κάποιων τροφίμων καὶ τίποτε ἄλλο, τί θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε; Ἄραγε ἀρκεῖ μονάχα αὐτό; Καὶ αὐτὸ εἶναι ποὺ ζητεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ ἡμᾶς; Βεβαίως, οὕτε τὸ ἔνα οὕτε τὸ ἄλλο ἀπ' αὐτὰ ἴσχύει. Γιατὶ καὶ τὸ ἔνα καὶ τὸ ἄλλο βρίσκονται ἔξω καὶ πέραν τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀρχιμ. Ν.Π.

[dkpdf-button]